

MINISTERIE VAN VOLKSGEZONDHEID
EN LEEFMILIEU

Brussel, 17/01/1993

Bestuur der Verzorgingsinstellingen

NATIONALE RAAD VOOR
ZIEKENHUISVOORZIENINGEN

Afdeling "Programmatie en Erkenning"

o/ref. : NRZV/D/55-10

**Tweede deeladvies met betrekking tot de normen
voor de zware dienst hartchirurgie.**

I. Inleiding.

Dit tweede deeladvies met betrekking tot de normen van de zware dienst hartchirurgie sluit aan bij het eerste deeladvies over dezelfde materie.

In de inleiding tot dit eerste deeladvies nam de Raad zich inderdaad voor in een tweede advies voorstellen uit te werken voor erkenning van zware hartchirurgiediensten.

Onderhavig advies formuleert de erkenningscriteria voor de zware dienst hartchirurgie.

De zware dienst hartchirurgie kan worden omschreven als die dienst waarin, naast de basisactiviteiten hartchirurgie, een aantal specifieke en zwaardere activiteiten worden uitgevoerd, met name hart- en hartlongtransplantaties, congenitale cardiale, heelkunde, ritmechirurgie en gespecialiseerde technieken zoals ECMO.

II. Voorstellen.

1 Kwalitatieve criteria.

1 Architectonische infrastructuur van de dienst.

1 1 De zware dienst hartchirurgie is voor de totaliteit van zijn infrastructuur gelokaliseerd in een ziekenhuis.

De dienst moet beschikken over tenminste 36 bedden niet inbegrepen 6 bedden voor semi-intensief toezicht (medium care).

1.1.3. Een afdeling voor intensieve chirurgische behandeling met 15 bedden is ter beschikking van de dienst met mogelijkheid tot isolatie voor 5 patiënten onder immunosuppressieve therapie.

1.1.4 Drie operatiezalen, speciaal uitgerust zijn permanent beschikbaar voor de hartchirurgische ingrepen met extra-corporale circulatie. In totaal moeten er 4 eenheden voor extracorporale circulatie beschikbaar zijn. De dienst beschikt over ondersteuningsapparatuur voor de linker hartkamer. Twee systemen voor kortdurende biventriculaire ondersteuning moeten voorzien worden; in een centrum dat transplanteert moet men een ook kunsthart voor langdurige ondersteuning voorzien.

1.2. Samenstelling van de medische staf van de dienst.

De medische leiding van de dienst berust bij een geneesheer-specialist in algemene heelkunde of in een bijzondere specialiteit van de heelkunde, met ten minste 10 jaar specifieke ervaring in hartchirurgie. Hij is uitsluitend verbonden aan het betrokken ziekenhuis.

Hij wordt bijgestaan door drie voltijds chirurgen, met ten minste 2 jaar specifieke ervaring in hartchirurgie.

Een zware dienst voor hartchirurgie moet over een goed georganiseerde dienst voor cardiologie beschikken bestaande uit een team van verschillende F.T.E. cardiologen. Een pneumoloog, een neuroloog en een nefroloog moeten permanent oproebaar zijn.

De dienst moet een beroep kunnen doen op een aantal anesthesisten met een opleiding of ervaring in hartchirurgie, gelijk aan ten minste drie voltijds equivalenten, uitsluitend aan het betrokken ziekenhuis verbonden. Deze functie dient permanent te worden verzekerd door een wacht die 24 uur op 24 uur oproepbaar is.

De chirurgische wachtdienst van de dienst hartheelkunde is dusdanig georganiseerd dat de cardiochirurg, de anesthesist, de perfusionist en twee verpleegkundigen ten allen tijde oproepbaar zijn, derwijze dat zij binnen maximaal dertig minuten, in de operatiezaal aanwezig kunnen zijn.

De medische permanentie voor de afdeling voor post operatieve intensieve behandeling wordt 24 uur op 24 uur waargenomen door een geneesheer-specialist in de interne geneeskunde, de algemene heelkunde of de anesthesiologie of in een bijzondere specialiteit van de interne geneeskunde of van de algemene heelkunde. Deze permanentie mag ook worden waargenomen door een geneesheer-specialist in opleiding in de interne geneeskunde, de algemene heelkunde of de anesthesie of in een bijzondere specialiteit van de interne geneeskunde of van de heelkunde voor zover hij minstens twee jaar postgraduate opleiding heeft genoten. Indien de permanentie wordt waargenomen door een geneesheer-specialist in opleiding dient een geneesheer-specialist van een in dit punt vermelde discipline 24 uur op 24 oproepbaar te zijn.

1.3. Verpleegkundige omkadering (cf. het advies van de sectie inzake verpleegkundige enverzorgende omkadering van de zware medische diensten).

1.4. Functionele normen van de dienst.

De zware dienst hartchirurgie maakt deel uit van een ziekenhuis dat over een spoedgevallendienst beschikt, alsmede over :

1.4.1 Een raadpleging voor hartchirurgie.

Een dienst inwendige geneeskunde met een afdeling gespecialiseerd in cardiologie 24h op 24h beschikbaar die voldoet aan de bijzondere normen bepaald in het ministerieel besluit van 9 maart 1979 (standaardonderzoekingen, links-catheterisatie, echocardiografieën, functieproeven....)

Een dienst voor medische beeldvorming 24h op 24h beschikbaar, met mogelijkheid een beroep te doen op cardiale exploratie in de nucleaire geneeskunde.

Een laboratorium voor klinische biologie met permanente wacht 24h op 24h beschikbaar.

De dienst moet een beroep kunnen doen op een laboratorium voor pathologische anatomie.

Een bloedbank 24h op 24h beschikbaar.

Een dieetdienst.

1.4.8. Een sociale dienst.

Een dienst cardiovasculaire revalidatie onder leiding van een geneesheer-specialist erkend voor de cardiovasculaire revalidatie.

- 1.4.10. Een specifiek registratiesysteem voor de cardiochirurgie volgens standaardmodel in bijlage, waarvan tenminste de minimale registratieparameters moeten bijgehouden worden en jaarlijks overgemaakt aan de Minister die de ligdagprijs onder zijn bevoegdheid heeft. Daarnaast dient een zware dienst hartchirurgie te beschikken over meer uitgewerkte registratie met registratie van outcome gegevens.

Een dienst nefrologie met permanent mogelijkheid van acute hemodialyse 24h op 24h.

2. Activiteitscriteria.

De activiteit van de zware dienst voor hartchirurgie moet per jaar ten minste 750 ingrepen op het hart met extracorporale circulatie omvatten. Alleen in deze diensten mag men harttransplantatie doen.

3. De zware dienst voor hartchirurgie verbindt er zich toe zijn medewerking te verlenen aan een programma voor peer review.

BIJLAGE

Ministerie van Volksgezondheid en
Leefmilieu

Bestuur der Verzorgingsinstellingen

Studiedienst

1/ identificatienummer   XX/XX/XXXX
                                  XX jaar
                                  XX/XX identificatie van het centrum
                                  XX/XX/XXXX identificatie van de patiënt (volgnr)

2/ geslacht

3/ leeftijd   in jaar

4/ nationaliteit

5/ operatiedatum

6/ ingreep op kunsthart   eerste/tweede/>dan tweede
  one or two vessel disease

7/ uitgevoerde ingreep

1/ cb three or more vessel disease

2/ klepcorrectie

3/ cb + klepcorrectie

4/ cb + aneurysma

5/ cb + klepcorrectie + aneurysma

6/ cb + andere combinatie

7/ klepcorrectie + aneurysma

8/ klepcorrectie + andere combinatie

9/ aorta asc of aortaboog correctie

10/ aorta asc correctie + klepcorrectie

11/ ASD herstel

12/ VSD herstel

13/ Fallot herstel

14/ Transpositie herstel

15/ Ebstein herstel

16/ andere congenitale ingreep

17/ longembool met extracorporele circulatie

18/ harttransplantatie

19/ hartlongtransplantatie

20/ longtransplantatie

21/ andere ingreep onder kunsthart